

האיש שבא לחתוך

אי-אפשר להבין את האיש ואת ארצו, מבלי לזכור את היום השחור, שהטיל את צילו על דור שלם. התאריך: 4 בפברואר, 1942.

מלחמת-העולם השנייה הגיעה לשיאה. "הקורפוס האפריקאי" של הגנרל הגרמני ארווין רומל פרץ אל שערי מצריים, והגייסות הגרמניים בברית-המועצות עמדו לפי רוח אל הקווקז. לעיני העולם החרד הצטיירה תמונה של תנועת-מלקחיים עני-קית, כשהצבאות הגרמניים מצפון ומדרום מתאחדים במיורח התיכון, תוך כיבוש עיר-ראק, סוריה וארץ-ישראל.

תמונה זו עוררה תגובות שונות מאד בלב עמי המרחב.

בשביל היישוב היהודי בארץ-ישראל היתה זאת תמונה של שואה, חורבן הבית השלישי שזה עתה הוחל בבנייתו. מיספדת

זאת

אורי אבנרי

ההגנה תיכננה מצדה חדשה, במרומי הר-הכרמל.

בלב הדור המיצרי הצעיר עוררה אותה תמונה עצמה תגובה הפוכה. הגרמני נראה כמשחרר מעול המשעבד הבריטי. היתה זאת תמונה פשוטה, קלאסית, של האוייב-של-אי-יבוי-הוא-ידידי.

האידיאולוגיה הנאצית, תורת-הגזע האנטי-שמית (שהיתה אנטי-ערבית כשם שהייתה אנטי-יהודית) לא עניינה את המצרים הצעירים — כשם שהאידיאולוגיה של דרום-אפריקה אינה מעניינת כיום ישראליים רבים. המבקשים להפיק תועלת מן היחסים עם אותה מדינה גזענית, הבריטים הוין שליטים זרים, יהודים ושנואים. הגרמני, בשעה בא להכותם.

4 בפברואר 1942

הבריטים חששו מפני התקוממות הנוער המצרי והצבא המצרי בעורף כוחותיהם הלוחמים, שעמדו על נפשם. הם החליטו לפעול.

באותו ה-4 בפברואר הקיפו כוחות בריטיים את ארמונו של פארוק, מלך מצרים. למלך הצעיר הוגש אולטימטום פשוט וברוטאלי: להיכנע, לסלק את ראש-ממשלתו למנות למקומו ראש-ממשלה המקובל על הבריטים — או להיאסר, להיות מודח מכסאו ולהישלח לגלות בדרום-אפריקה.

המלך נכנע. תפקיד ראש-הממשלה שדה נמסר לנחאס באשא, מנהיג מיפגת-הוואפר, ששירת את הבריטים.

היתה זאת טרגדיה אישית של פארוק. כמה שנים לפני כן, כשעלה לכס המלכות, היה צעיר ופופולרי, יפהותאור ונמרץ, אליל הדור הצעיר. ביום ההוא נשבר. מאז התנוון, עד שהפך לקאריקטורה של טוריה-הרכילות.

אך גדולה לאין-שיעור יותר היתה הרטרגדיה של מצריים.

ארץ-הנידום, ועימה העולם הישראלי כולו, הגיעו באותו יום מור ונמהר לשיא של השפלה, חולשה וחרפה. מאז אותו היום שאף דור מצרי שגם לממש משימה קדושה אחת: להחזיר את הכבוד הקארי מן האבד.

אחד הצעירים שחזה בנעשה היה קצין צעיר בשם גמאל עבד-אל-נאצר, שכתב למחרת היום מיכתב לחברו בוו הלשון: "מה לעשות עכשיו, אחרי שהקוביה נפלה ואנחנו קיבלנו בכניעה. על ברכינו, את מה שקרה? אני מאמין שהמשעבד שיחק כשרק קלף אחד בידו, כדי לאיים עלינו. אך כאשר המשעבד יווכח לדעת שיש מצרים המוכנים לשפוך את דמם ולהתנגד בכות לכות, הוא יימלט בחיפזו, כמו כל זונה שנדחתה."

דאשית הדרך: המלך פארוק ואשתו בימי שילטונו ובדיבירה אחרי הדחתו

סאדאת בנית-הספר לקצינים וכאי-ש-המחתרת לפני המהפכה